

Të dhëna bazike të lëndës	
Universiteti:	Universiteti “Ukshin Hoti” Prizren
Njësia akademike:	Fakulteti i Shkencave të Jetës dhe Mjedisit
Programi studimor:	Menaxhim në agrobiznes
Titulli i lëndës:	Analiza e zingjirit të vlerës agroushqimore
Niveli:	Master
Statusi lëndës:	Obligative (O)
Viti i studimeve/semestri:	Viti 2 / semestri 1
Numri i orëve në javë:	3 + 2
Vlera në kredi – ECTS:	6
Koha / lokacioni:	Do të shpallet
Mësimdhënësi i lëndës:	Prof. Assoc. Dr. Drini Imami
Detajet kontaktuese:	dimami@ubt.edu.al
Përshkrimi i lëndës	<p>Zinxhiri i vlerës agroushqimore mund të konsiderohet si një grup aktivitete të ndërlidhura në disa nivele apo stadi. Analiza e zinxhirit të vlerës, synon të shpjegojë mënyrën e zhvillimit të aktiviteteve, dhe se si vlera krijohet dhe ndahet midis aktorëve pjesëmarrës të filierës. Gjithashtu, synon të vlerësojë performancën e filierës si dhe të identifikojë pengesat e zhvillimit të saj. Analiza e filierës mund të jetë një mjet i rëndësishëm për përmirësimin e performancës së sistemeve të bujqësisë, ushqimit, etj. Duke nxjerrë në pah dobësitë dhe forcat, një analizë e tillë ndihmon pjesëmarrësit dhe politikëbërësit, për të kuptuar sfidat, mundësitë dhe për të marrë masat e duhura përmirësuese. Teoritë dhe metodat e studimit të filierës, që ne do të trajtojmë, janë zhvilluar në një kontekst të caktuar të teorive ekonomike. Ndaj është e rëndësishme që së pari të familjarizohemi me to. Theksi do të vihet në konceptet dhe metodat (përfaqset) empirike / praktike të studimit të filierës agroushqimore, që janë të aplikueshme në situatën në të cilën ndodhet vendi ynë, por sidoqoftë, do të tentojmë të japim informacion të bollshëm edhe në lidhje me kontributet apo ndikimet teorike dhe akademike, si edhe me zhvillimet e kërkimit shkencor më të fundit në këtë lëmë.</p>
Qëllimet e lëndës:	<p>Lënda synon tu ofrojë studentëve konceptet bazë rreth zinxhirit të vlerës (apo filierës) agroushqimore, të mësojnë se si të analizojnë zinxhirin e vlerës, përfshi identifikimin e faktorëve që përcaktojnë performancën e zinxhirit të vlerës, përzgjedhjen e informacionit dytësor dhe mbledhjen dhe analizën e informacionit parësor (në funksion të analizës së zinxhirit të vlerës agroushqimore).</p>

Rezultatet e pritura të nxënies:	Përmes lëndës kësaj lënde studenti do të jetë në gjendje: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kuptojë dhe diskutojnë konceptet kryesore të Zinxhirit të Vlerave Agro-Ushqimore; ▪ Identifikoj dhe analizoj faktorët kryesorë që përcaktojnë performancën e zinxhirëve të vlerës agro-ushqimore, ▪ Mbledh informacionin e nevojshëm për të zbatuar analizën e Zinxhirit të Vlerës Agro-Ushqimore, ▪ Zbatoj metodat për mbledhjen, organizimin dhe vlerësimin/analizën e tij (informacionit), ▪ Analizoj dhe diskutoj kufizimet e performancës dhe vështirësitë e Zinxhirit të Vlerës Agro-Ushqimore, ▪ Përfshihet dhe analizoj zhvillimet më të fundit kërkimore përkatëse të fushës. 		
Kontributi në ngarkesën e studentit (gjë që duhet të korrespondoj me rezultatet e të nxënit të studentit)			
Aktiviteti	Orë	Ditë/javë	Gjithësej
Leksione/Ligjërata	3	13	39
Ushtrime teorike/	2	13	26
Kontaktet me mësimdhënësin (konsultimet)	1	15	15
Ushtrime në teren	0	3	0
Kollokviume, seminare	1	1	1
Detyra të shtëpisë	1	13	13
Koha e studimit vetanak të studentit (në bibliotekë ose në shtëpi)	2	15	30
Përgaditja përfundimtare për provim	2	8	16
Koha e kaluar në vlerësim	2	2	4
Projektet, prezentimet etj.	3	2	6
Totali			150
Metodologjia e mësimdhënies:	Ligjërata, ushtrime, diskutime, konsultime, projekte kursi, detyra shtëpie, kollokviume, provimi përfundimtar.		
Metodat e vlerësimit:	Provimi i ndërmjëmë (kollokviumi): 20% Projekti i kursit: 20% Provimi final: 60%		
Literatura bazë:	Cikël Leksionesh (lecture note) “Analiza e Filierës Agroushqimore”, 2018, Prof. Assoc. Dr. Drini Imami, Universiteti Bujqësor i Tiranës Guidelines for rapid appraisals of agrifood chain		

	performance in developing countries, FAO 2007
Literatura shtesë:	<p>Agro-industrial supply chain management: concepts and applications, FAO 2007</p> <p>Imami, D., Zhllima, E., Viaggi, D., Bokelmann E. (2013). “Between Weak markets and Weak regulations: Determinants of contracting in orchard farming in Albania“. Journal on Chain and Network Science, 13 (1)</p> <p>The Olive and Olive Oil Value Chain in Albania”, Leoneti, L., Imami, D., Zhllima, E. and Stefanllari, A., Publikuar nga FAO (Eastagri) 2009</p> <p>Skreli, E. & Imami, D. Analiza e sektorit te bimeve mjekesore dhe aromatike (2019)</p> <p>Skreli, E. & Imami, D. Analiza e sektorit te molleve (2019)</p> <p>Skreli, E. & Imami, D. Analiza e sektorit te bostanoreve (2019)</p> <p>Skreli, E. & Imami, D. Analiza e sektorit te bulmetit (2019)</p> <p>Skreli, E. & Imami, D. Analiza e sektorit te mishit (2019)</p>
Java	
<i>Java e parë:</i>	<p>Zinxhiri i vlerës (Filiera) agroushqimore. Koncepte bazë</p> <p>Kocepte baze dhe perkufizime te Zinxhirit të Vlerës (Filierës) Agroushqimore. Nje historik i shkurter i zhvillimit te koncepteve dhe qasjeve te ndryshme mbi Filieren Agroushqimore.</p>
<i>Java e dytë:</i>	<p>Kuadri teorik</p> <p>Kontekset teorike dhe zhvillimi i tyre. Shkollat kryesore te mendimit ekonomik qe kane kontribuar ne analizen e Zinxhirit të Vlerës (Filierës).</p>
<i>Java e tretë:</i>	<p>Modeli i Porterit</p> <p>Porter dhe zinxhiri i vleres. Fuqia negociuse e furnitoreve. Fuqia negociuese e bleresve. Kercenimet per hyrje te reja. Kercenimi nga zevendesuesit. Shkalla e rivalitetit.</p>
<i>Java e katërt:</i>	<p>Zinxhirët e furnizimit (supply chain)</p> <p>Perkufizimi i zinxhirit te furnizimit. Problemet e performances ne zinxhirin tradicional te furnizimit. Shkaqet dhe zgjidhjet e problemeve te moskoordinimit ne zinxhirit e furnizimit. Cfare eshte menaxhimi i zinxhirit te</p>

	furnizimit dhe pse është i rëndësishëm ai. Rrjetet e zinxhirit të furnizimit. Menaxhimi dhe llogjistika e zinxhirit të furnizimit.
Java e pestë:	Aspekte të menaxhimit dhe llogjistikës së zinxhirëve të furnizimit Cfare është llogjistika. Evolucionit dhe menaxhimi i zinxhirit të furnizimit. Aktivitetet e llogjistikës.
Java e gjashtë:	Performanca e Zinxhirit të Vlerës (Filierës) Agrorëshqimore Indikatorët e performancës, duke përfshirë: Konkurrenshmeria si pjesë e tregut të një filiere në tregjet kombëtare dhe ndërkombëtare. Konkurrenshmeria e filierës apo zinxhirit të vlerës së një produkti kundër zëvendësuesve të tij. Konkurrenshmeria ndaj importeve. Fitimi i aktoreve të filierës. Sigurimi ushqimor. Eficenca teknike dhe operacionale. Aspektet në lidhje me etikën.
Java e shtatë:	Koordinimi i Filierës Agrorëshqimore Backgroundi teorik dhe koordinimi i filierave. Ekonomiksia dhe kostot e transaksionit. Faktorët përcaktues të kostot e transaksionit. Aspektet e koordinimit të filierave. Aspektet e koordinimit të filierës në Kosovë dhe Shqipëri.
Java e tetë:	Metodat e studimit të Filierës – hapat e studimit Hapat e studimit. Përcaktimi i objektivave. Identifikimi dhe vlerësimi sasior i faktorëve. Propozimi i rekomandimeve. Vlerësimi i rëndësise strategjike.
Java e nëntë:	Metodat e kërkimit cilësor (me fokus analizen e Filierës Agrorëshqimore) Teknikat/format e ndryshme të kërkimit cilësor. Llojet e ndryshme të intervistave, fokus grupeve etj.
Java e dhjetë:	Metodat e studimit të Filierës – kufizimet e ndryshme gjatë analizës Kufizimi kohor, gjeografik dhe në bazë produkti në studim – dizajnimi i hartës së filierës (chain mapping). Mbledhja dhe analiza e të dhënave në studimin e Filierës Agrorëshqimore
Java e njëmbëdhjetë:	Analiza SWOT e Filierës Agrorëshqimore Indikatorët e filierës agrorëshqimore në lidhje me tregtinë

	kombetare dhe nderkombetare. Evidentimi dhe analiza e avantazheve, disavantazheve, mundësive dhe kercenimeve.
<i>Java e dymbëdhjetë:</i>	Financimi i Filierës Agrushqimore Financimi i zinxhirit të vlerës: interesi për bankat. Identifikimi i një zinxhiri vlere për financim. Risqet financiare në zinxhirin e vlerës. Produktet financiare në zinxhirin e vlerës
<i>Java e trembëdhjetë:</i>	Aspekte dhe shembuj të zhvillimit dhe analizës së Filierës Agrushqimore - Rasti i filierës së mishit dhe bulmetit, Analiza e karakteristikave dhe sfidave të sektorit të mishit, dhe bulmetit dhe nenproduktet, si edhe të politikave në lidhje me këta sektore.
<i>Java e katërbëdhjetë:</i>	Aspekte dhe shembuj të zhvillimit dhe analizës së Filierës Agrushqimore – Rasti i filierës së frutave dhe perimeve Analiza e karakteristikave dhe sfidave të sektorit të frutave dhe perimeve, si edhe të politikave në lidhje me këta sektore.
<i>Java e pesëmbëdhjetë:</i>	Aspekte dhe shembuj të zhvillimit dhe analizës së Filierës Agrushqimore - rasti i filierës së bimëve mjekësore dhe aromatike.

Ushtrimet

Plani i dizajnuar i mësimi:	
Java	Ushtrimet që do të zhvillohet
<i>Java e parë:</i>	Programi i lëndës. Filiera Agrushqimore. Koncepte baze
<i>Java e dytë:</i>	Ndarja e temave, formimi i grupeve.
<i>Java e tretë:</i>	Trajnim për mënyrën e përzgjedhjes së informacionit për detyrat e kursit.
<i>Java e katërt:</i>	Detyra, diskutime dhe raste studimore nga tema e javës tretë të ligjëratave.
<i>Java e pestë:</i>	Detyra, diskutime dhe raste studimore nga tema e javës katërt të ligjëratave.
<i>Java e gjashtë:</i>	Detyra, diskutime dhe raste studimore nga tema e javës pestë të ligjëratave.
<i>Java e shtatë:</i>	Detyra, diskutime dhe raste studimore nga tema e javës gjashtë të ligjëratave.
<i>Java e tetë:</i>	Detyra, diskutime dhe raste studimore nga tema e javës shtatë të ligjëratave.
<i>Java e nëntë:</i>	Detyra, diskutime dhe raste studimore nga tema e javës tetë të ligjëratave.
<i>Java e dhjetë:</i>	Detyra, diskutime dhe raste studimore nga tema e javës

	nëntë të ligjëratave.
<i>Java e njëmbëdhjetë:</i>	Detyra, diskutime dhe raste studimore nga tema e javës dhjetë të ligjëratave.
<i>Java e dymbëdhjetë:</i>	Detyra, diskutime dhe raste studimore nga tema e javës njëmbëdhjetë të ligjëratave.
<i>Java e trembëdhjetë:</i>	Detyra, diskutime dhe raste studimore nga tema e javës dymbëdhjetë të ligjëratave.
<i>Java e katërbëdhjetë:</i>	Detyra, diskutime dhe raste studimore nga tema e javës trembëdhjetë të ligjëratave.
<i>Java e pesëmbëdhjetë:</i>	Prezantimi dhe diskutimi i projekteve semestrale të studentëve.
Politikat akademike dhe rregullat e mirësjelljes:	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Studenti duhet të jetë i ndërgjegjshëm dhe të respektojë institucionin dhe Kodin e etikës. ▪ Studenti duhet të respektojë orarin e ligjëratave, ushtrimeve dhe të jetë i vëmendshëm. ▪ Studenti posedojë dhe paraqesë ID kartën në provime e ndërmjeme dhe provime përfundimtare, ▪ Gjatë hartimit të projekteve të kursit, studentit duhet t'i përmbahet udhëzimet e dhëna nga mësuesi. ▪ Gjatë orës së provimit është i ndaluar përdorimi i celularëve. 	